N  Network

I  Information

S  Security

Cyberbeveiligingswet NIS2-richtlijn

Informatiebrochure

november 2024

Inleiding

Veel van ons leven en werk speelt zich af in de digitale wereld. Omdat de digitale veiligheid van onze samenleving en economie steeds vaker onder druk staat, voert de Europese Unie (EU) de 'Network and Information Security Directive' (NIS2) in. In deze richtlijn wordt de aanpak van de NIS-richtlijn (NIS1) versterkt. Het richt zich op risico's voor netwerk- en informatiesystemen die worden gebruikt voor het leveren van diensten.

In Nederland wordt de NIS2-richtlijn geïmplementeerd in de vorm van de Cyberbeveiligingswet. Sinds januari 2023 werkt de Rijksoverheid aan deze wet. Op het moment dat de Cyberbeveiligingswet wordt aangenomen, vervangt deze de huidige Wet beveiliging netwerk- en informatiesystemen (Wbni). Tegelijkertijd loopt ook de implementatie van de 'Critical Entities Resilience Directive' (CER), die wordt omgezet in de nationale Wet weerbaarheid kritieke entiteiten (Wwke). De wetten gaan tegelijkertijd in.

Het omzetten van de richtlijn tot nationale wetgeving vergt zorgvuldigheid, omdat de impact voor Nederlandse organisaties die onder de NIS2-richtlijn vallen, groot is. Zo moeten er ten opzichte van bestaande wetgeving meer sectoren en meer organisaties voldoen aan de nieuwe wetgeving, zijn er een zorg- en meldplicht van toepassing op deze organisaties, en worden mechanieken om toezicht te houden ingericht.

Wat zijn de belangrijkste onderdelen van de Cyberbeveiligingswet?

- Onderscheid tussen essentiële entiteiten en belangrijke entiteiten
- Zorgplicht, registratieplicht en meldplicht
- Bestuurlijke aansprakelijkheid en opleidingsplicht voor bestuurders
- Meer sectoren en organisaties
- Toezicht en handhaving
- Inrichting van stelsel van Computer Security Incident Response Teams (CSIRTs) voor bijstand aan NIS2 entiteiten

1 Zolang deze nog niet in werking is getreden gaat het om een wetsvoorstel. Met het oog op de leesbaarheid van deze brochure wordt hier gesproken van 'Cyberbeveiligingswet.'

N  Network

I  Information

S  Security

Inhoud

1

Valt uw organisatie onder de Cyberbeveiligingswet?

Valt uw organisatie onder de Cyberbeveiligingswet?

De NIS2-richtlijn richt zich op kritieke organisaties en sectoren waarbij uitval van hun diensten kan zorgen voor maatschappelijke en economische ontwrichting. Zie Bijlage 1 en 2 van de richtlijn voor een gedetailleerd overzicht van deze sectoren. Organisaties die in de volgende sectoren opereren vallen onder de NIS2-richtlijn, en daarmee de Nederlandse Cyberbeveiligingswet:

Bijlage 1 Zeer kritieke sectoren

- Energie
- Transport
- Bankwezen
- Infrastructuur financiële markt
- Gezondheids-zorg
- Drinkwater
- Digitale infrastructuur
- Beheerders van ICT-diensten
- Afvalwater
- Overheids-diensten
- Lokale overheden
- Ruimtevaart

Bijlage 2 Andere kritieke sectoren

- Digitale aanbieders
- Post- en koeriersdiensten
- Afvalstoffen-beheer
- Levens-middelen
- Chemische stoffen
- Onderzoek
- Vervaardiging

Entiteiten die **domeinregistratiediensten** aanbieden vallen ook onder NIS2, ongeacht hun omvang, maar behoren niet tot bijlage 1 of 2, aangezien op deze categorie andersoortige verplichtingen van toepassing zijn.

De sector waar een organisatie actief is en de grootte van die organisatie bepaalt of deze organisatie onder de NIS2-richtlijn valt, en daarmee ook onder de Cyberbeveiligingswet. De grootte van een organisatie wordt bepaald aan de hand van twee categorieën. Hiervoor zijn de volgende criteria vastgesteld:

Een organisatie is 'groot' als er:

1. Minimaal 250 personen werkzaam zijn ***of;***
2. Er sprake is van een jaaromzet van meer dan 50 miljoen euro, en een balanstotaal van meer dan 43 miljoen euro.

Een organisatie is 'middelgroot' als er:

1. Minimaal 50 personen werkzaam zijn ***of;***
2. Er sprake is van een jaaromzet van meer dan 10 miljoen euro, en een balanstotaal van meer dan 10 miljoen euro.

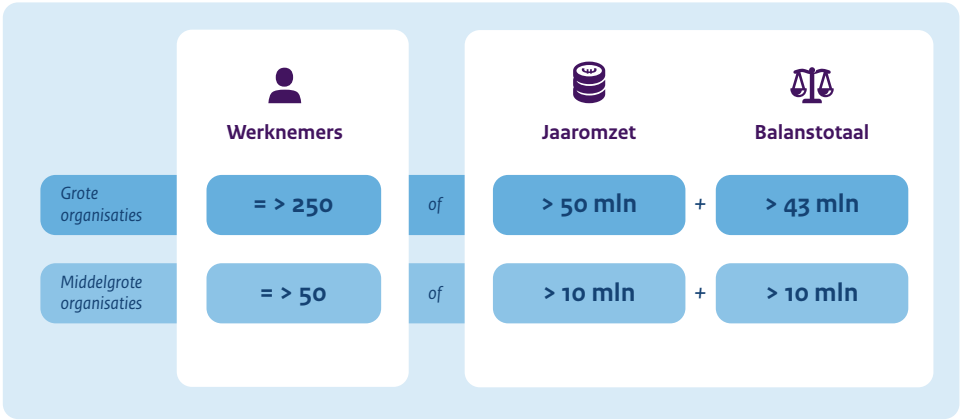

Vervolgens wordt aan de hand van de genoemde sectoren in bijlage 1 en 2 van de Cyberbeveiligingswet bepaald of een organisatie als een 'essentiële entiteit' of een 'belangrijke entiteit' wordt beschouwd.

Micro- en kleinbedrijven vallen in principe niet onder de NIS2-richtlijn. De vakminister die verantwoordelijk is voor een bepaalde sector kan er echter wel voor kiezen om een micro- of kleinbedrijf aan te wijzen op basis van een risicobeoordeling. Bijvoorbeeld als blijkt dat hun dienstverlening van cruciaal belang is voor de Nederlandse economie of maatschappij. In dat geval worden deze bedrijven hierover geïnformeerd door het desbetreffende ministerie. Daarmee kunnen ze alsnog onder de Cyberbeveiligingswet komen te vallen.

Organisaties in de volgende sectoren (zowel groot, middelgroot als micro/klein), dus ongeacht hun omvang, vallen direct onder de Cyberbeveiligingswet: Overheid, aanbieders van openbare elektronische communicatienetwerken en -diensten, aanbieders van vertrouwensdienstverleners, registers voor topleveldomeinnamen en DNS-dienstverleners.

Essentiële entiteiten

Grote organisaties die actief zijn in een van de genoemde sectoren uit bijlage I van de Cyberbeveiligingswet kwalificeren als essentiële entiteit. Ook zijn organisaties die als 'kritieke entiteit' onder de Critical Entities Resilience Richtlijn (CER) vallen automatisch een 'essentiële entiteit' in de Cyberbeveiligingswet.

De volgende sectoren vallen direct onder de Cyberbeveiligingswet als essentiële entiteit, ongeacht hun grootte: overheid, gekwalificeerde vertrouwensdienstverleners (QTSP), registers voor topleveldomeinnamen en verleners van DNS-diensten. Ook middelgrote aanbieders van openbare elektronische communicatienetwerken en -diensten zijn essentiële entiteiten.

Belangrijke entiteiten

Middelgrote organisaties die actief zijn in een van de genoemde sectoren uit bijlage 1 en middelgrote en grote organisaties die actief zijn in een van de genoemde sectoren uit bijlage 2 van de Cyberbeveiligingswet kwalificeren als belangrijke entiteit.

Domeinnaamregistratiediensten

Entiteiten die domeinnaamregistratiediensten aanbieden vallen onder de wet, maar zijn geen essentiële of belangrijke entiteit. Zij zijn een afzonderlijke categorie, omdat voor hen bijzondere verplichtingen gelden; zij hebben geen meldplicht van incidenten en zorgplicht maar moeten een database met domeinnaamregistratie-gegevens bijhouden. Hierop vindt ook toezicht plaats.

Overheidsinstanties

Een overheidsinstantie is een essentiële entiteit wanneer de entiteit voldoet aan de definitie en criteria voor een overheidsinstantie, zoals beschreven in artikel 6, onderdeel 35 van de richtlijn. Ministeries, provincies, gemeenten en waterschappen voldoen in elk geval aan deze criteria. Voor zelfstandige bestuursorganen en gemeenschappelijke regelingen is dit afhankelijk van het geval. Overheidsinstanties die in hoofdzaak activiteiten uitvoeren op het gebied van nationale veiligheid, openbare veiligheid, defensie of rechtshandhaving, met inbegrip van het voorkomen, onderzoeken, opsporen en vervolgen van strafbare feiten, zijn uitgesloten van het toepassingsgebied van de Cyberbeveiligingswet.

Onderwijs

Het wetsvoorstel maakt het mogelijk om hoger onderwijsinstellingen onder de Cyberbeveiligingswet te brengen. De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap kan dit bepalen via een ministeriële regeling.

Zelfevaluatie

Organisaties kunnen zelf een eerste beoordeling doen of ze onder de Cyberbeveiligingswet vallen en hoe ze worden gekwalificeerd (essentieel of belangrijk)
U vindt de zelfevaluatie hier.

2

Wat betekent de Cyberbeveiligingswet voor uw organisatie?

Wat betekent de Cyberbeveiligingswet voor uw organisatie?

Organisaties die vallen onder de Cyberbeveiligingswet (NIS2-richtlijn), krijgen onder andere te maken met:

Registratieplicht

Organisaties zijn wettelijk verplicht zich te registreren in het entiteiten-register. Er is door het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) een online registratievoorziening ontwikkeld waarin organisaties zichzelf registreren en aanmelden. Sinds 17 oktober 2024 is het mogelijk om vrijwillig te registreren via een webformulier op www.ncsc.nl. Doordat alle lidstaten over een register moeten beschikken, levert dit ook een Europees beeld van het aantal entiteiten onder de NIS2 op.

Zorgplicht

De Cyberbeveiligingswet bevat een zorgplicht die organisaties verplicht zelf een risicoanalyse uit te voeren. Op basis daarvan nemen zij passende en evenredige maatregelen voor de beveiliging van hun netwerk- en informatie-systemen. De leden van het bestuur van entiteiten moeten de maatregelen goedkeuren en toezicht houden op de uitvoering ervan. Om dit goed te kunnen doen, dienen zij ook een opleiding te volgen.

Meldplicht

De richtlijn schrijft voor dat NIS2-organisaties significante incidenten melden bij het Computer Security Incident Response Team (CSIRT) en de toezichthouder. Er geldt een gefaseerde meldplicht. De eerste melding is een vroegtijdige waarschuwing die binnen 24 uur na waarneming van het incident, plaatsvindt. Het gaat om incidenten die de verlening van de diensten van de organisatie aanzienlijk (kunnen) verstoren. CSIRTs kunnen vervolgens hulp en bijstand verlenen. De drempelwaarden voor significante incidenten worden nog nader uitgewerkt. Voorbeelden van factoren die incidenten tot een significant incident maken zijn de omvang van de financiële verliezen voor betrokkenen en/of het veroorzaken van (operationele) schade aan andere entiteiten dan de getroffen entiteit. Voor het doen van meldingen heeft het NCSC een centraal meldpunt ingericht. Het Meldportaal dat voor het doel van significante meldingen wordt ingericht, is tevens geschikt voor het doen van vrijwillige meldingen van niet-significante incidenten of van bijna-incidenten.

Toezicht

Op organisaties die onder de Cyberbeveiligingswet vallen wordt toezicht gehouden. Hierbij wordt gekeken naar de naleving van de verplichtingen uit de Cyberbeveiligingswet, zoals de zorg- en meldplicht. Sancties richten zich tot de entiteit maar kunnen in een uiterst geval ook de individuele bestuurders raken.

Welke maatregelen kunt u nemen om aan de zorgplicht te voldoen?

Onder de zorgplicht vallen ten minste:

Maatregel 1 Een risicoanalyse en beveiliging van informatiesystemen;
Maatregel 2 Beveiligingsaspecten op het gebied van personeel, toegangsbeleid en beheer van assets;
Maatregel 3 Maatregelen op het gebied van bedrijfscontinuïteit, zoals back-upbeheer en noodvoorzieningenplannen;
Maatregel 4 Incidentenbehandeling;
Maatregel 5 Basis cyberhygiëne en trainingen op het gebied van cyberbeveiliging;
Maatregel 6 Beveiliging bij het verwerken, ontwikkelen en onderhouden van netwerk- en informatiesystemen, inclusief de respons op en bekendmaking van kwetsbaarheden;
Maatregel 7 Beveiliging van de toeleverancierssketen;
Maatregel 8 Beleid en procedures over het gebruik van cryptografie en encryptie;
Maatregel 9 Het gebruik van multifactorauthenticatie, beveiligde spraak-, video- en tekstcommunicatie en beveiligde noodcommunicatiesystemen;
Maatregel 10 Beleid en procedures om de effectiviteit van beheersmaatregelen van cyberbeveiligingsrisico's te beoordelen.

U kunt bovendien kijken naar informatie over aanvullende normen en kaders die gelden in specifieke sectoren. Denk aan de zorg of de overheid.

Wat valt onder meldplicht?

De Cyberbeveiligingswet heeft een meldplicht voor significante incidenten. Voor deze meldingen heeft het Nationaal Cyber Security Centrum een centraal meldpunt ingericht. Zo wordt het doen van een melding bij zowel het CSIRT als de toezichthouder vergemakkelijkt.

Er geldt een gefaseerde meldplicht:

Definitie van significant incident

Een incident is een significant incident als het:

a. en ernstige operationele verstoring van de diensten of financiële verliezen voor de betrokken entiteit veroorzaakt of kan veroorzaken; of

b. andere entiteiten heeft getroffen of kan treffen door aanzienlijke materiële of immateriële schade te veroorzaken.

3

Wat kunnen organisaties van de Rijksoverheid verwachten?

Wat kunnen organisaties van de Rijksoverheid verwachten?

Lidstaten zijn verplicht om essentiële en belangrijke entiteiten te ondersteunen in het verbeteren van hun weerbaarheid tegen digitale dreigingen.

De entiteiten waarop de Cyberbeveiligingswet van toepassing is moeten met advies en bijstand worden ondersteund door een CSIRT (Computer Security Incident Response Team). De ondersteuning vanuit de Rijksoverheid kan verder bestaan uit informatie-uitwisseling, richtlijnen en kennisuitwisseling over maatregelen met als doel het verhogen van cyberweerbaarheid.

In Nederland wordt het CSIRT-takenpakket met name belegd bij verschillende sectorale CSIRTs. Zij leveren directe ondersteuning voor de sectoren. Daarnaast heeft het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) een rol als het nationale CSIRT voor sector overkoepelende taken.

De ondersteuning van de sectorale CSIRTs is erop gericht om organisaties te helpen met de beveiliging van de netwerk- en informatiesystemen, te informeren over bekende kwetsbaarheden en bedreigingen en bijstand te verlenen in het geval van een incident.

Hoe kunt u uw organisatie voorbereiden?

U kunt direct beginnen met het digitaal weerbaar maken van uw organisatie. Het is raadzaam hier tijdig mee te beginnen zodat u op tijd voldoet aan de Cyberbeveiligingswet. Met de volgende maatregelen kunt u zich voorbereiden:

- Maak een risicoanalyse van de digitale dreigingen die de dienstverlening van uw organisatie kunnen verstoren.
- Neem waar mogelijk maatregelen die uw organisatie (beter) beschermen tegen deze risico's. De 10 genoemde maatregelen om aan de zorgplicht te doen kunnen hiervoor als basis gebruikt worden.
- Zorg voor procedures die uw organisatie in staat stellen om incidenten die bedrijfsprocessen (kunnen) verstoren te detecteren, monitoren, op te lossen en te melden.

Kijk hier voor meer informatie over deze voorbereidende stappen.

Hoe wordt toezicht gehouden?

Essentiële entiteiten vallen in de Cyberbeveiligingswet onder proactief toezicht. Dit wil zeggen dat er toezicht gehouden wordt op het naleven van de verplichtingen, ook wanneer er geen sprake is van eventuele incidenten.

Voor belangrijke entiteiten geldt dat toezicht achteraf plaatsvindt, bijvoorbeeld als er aanwijzingen zijn voor het niet naleven van de wet, of als er een incident heeft plaatsgevonden. In alle gevallen kan de toezichthouder beveiligingsaudits en –scans uitvoeren en informatie verzoeken die nodig is om de risicobeheersmaatregelen van de betrokken entiteit te beoordelen.

- Het inzetten van het instrumentarium is enerzijds gericht op het verkleinen /bestrijden van risico's die een entiteit loopt door het niet naleven van bijvoorbeeld de zorg-plicht of het niet melden van incidenten, en anderzijds op het beschermen van het netwerk en de keten waarin een entiteit opereert.

- Toezichthouders opereren onafhankelijk, ook onafhankelijk van de sectorale CSIRTs.

Handhavingsinstrumentarium

Essentiële entiteiten

- Controlefunctionaris
- Beveiligingsscan
- Beveiligingsaudit
- Openbaarmaking overtreding
- Bindende aanwijzing
- Last onder bestuursdwang
- Verzoek tot schorsing certificering of vergunning[2]
- Verzoek tot schorsing leden van het bestuur[2]
- Bestuurlijke boete

Belangrijke entiteiten

- Beveiligingsscan
- Beveiligingsaudit
- Openbaarmaking overtreding
- Bindende aanwijzing
- Last onder bestuursdwang
- Bestuurlijke boete

2 Dit handhavingsinstrument is niet van toepassing op overheidsinstanties.

4

Rechten en verplichtingen per 17 oktober 2024

Rechten en verplichtingen per 17 oktober 2024

De NIS2-richtlijn is sinds 17 oktober 2024 geldig in de Europese Unie. In Nederland is het niet gelukt om deze EU-richtlijn op tijd om te zetten in nationale wetgeving. De verwachting is dat de Cyberbeveiligingswet in het derde kwartaal van 2025 in werking treedt.

Situatie vanaf 17 oktober 2024

Tussen 17 oktober 2024 en de datum van inwerkingtreding van de Cyberbeveiligingswet gelden de plichten, zoals de zorgplicht, meldplicht en registratieplicht, nog niet. Wel hebben organisaties, die van rechtswege vallen onder de NIS2-richtlijn, in die periode enkele rechten door de rechtstreekse werking van een aantal bepalingen uit de richtlijn. Denk hierbij aan het ontvangen van bijstand bij een cyberincident door een Computer Security Incident Response Team (CSIRT),

Dienstverlening National Cybersecurity Centrum (NCSC)

Het NCSC krijgt onder de Cyberbeveiligingswet de rol van nationale en sectorale CSIRT en voert in dat kader vanaf 17 oktober 2024 al een aantal taken en activiteiten uit. Dit doet het NCSC voor haar huidige doelgroepen die vallen onder de Wbni, inclusief de organisaties van CSIRT-DSP. Nieuw voor het NCSC zijn de organisaties die nu niet vallen onder de Wbni, maar straks wel onder de Cyberbeveiligingswet. Voor deze laatste categorie hanteert het NCSC een risico-gestuurde benadering. Dat betekent dat het NCSC op verzoek en afhankelijk van het risico én de impact voor de digitale weerbaarheid, haar diensten levert. Het gaat dan om onderstaande activiteiten en diensten.

- Op verzoek monitoren van netwerk- en informatiesystemen. Ook geeft het NCSC advies aan organisaties hoe ze het monitoren van systemen zelf kunnen inrichten.
- Bijstand verlenen in geval van een incident. De specifieke bijstand verschilt per situatie en is afhankelijk van onder andere de (potentiële) impact. De focus ligt te allen tijde op het beperken van schade en het geven van advies ten behoeve van vlot herstel.
- Meldingen van incidenten of bijna-incidenten ontvangen en verwerken. De meldplicht geldt pas vanaf de inwerkingtreding van de Cyberbeveiligingswet. Toch worden organisaties nadrukkelijk uitgenodigd meldingen te maken, zodat ook andere organisaties zich beter kunnen wapenen tegen digitale aanvallen van buitenaf. Melden is vanaf 17 oktober 2024 mogelijk via een webformulier op www.ncsc.nl, spoedig daarna via een centrale meldfunctionaliteit op mijn.ncsc.nl.
- Vroegtijdige waarschuwingen verstrekken en informatie delen over cyberdreigingen, kwetsbaarheden en incidenten. NIS2-entiteiten kunnen zich registeren op mijn.ncsc.nl voor geautomatiseerde data feeds met kwetsbaarhedeninformatie, doelwit- en slachtoffernotificatie, dreigingsinformatie en beveiligingsadviezen. De beveiligingsadviezen bevatten informatie over specifieke incidenten en, waar mogelijk, een handelingsperspectief voor organisaties.

Registratie in de periode tot inwerkingtreding van de wet

Organisaties kunnen zich vanaf 17 oktober 2024 vrijwillig registreren bij het NCSC. Door middel van registratie krijgen organisaties vroegtijdige waarschuwingen en informatie over cyberdreigingen, kwetsbaarheden en incidenten. Deze registratie is pas verplicht als in Nederland de Cyberbeveiligingswet in werking treedt (derde kwartaal 2025).

Bijlagen

Bijlage 1 Zeer kritieke sectoren

Bevoegde autoriteit	Sector	Subsector	*Grote organisaties*	*Middelgrote organisaties*	*Kleine- en micro-organisaties*
Minister van Klimaat en Groene Groei	**Energie**	Elektriciteit; stadsverwarming & -koeling; gas; waterstof; olie. Inclusief aanbieders van oplaaddiensten aan eindgebruikers	Essentieel	Belangrijk	Niet van toepassing
Minister van Infrastructuur en Waterstaat	**Transport**	Lucht (commerciële luchtvaartmaatschappijen; luchthavens; luchtverkeersleiding); spoor (infra en ondernemingen); water (vervoersmaatschappijen; havens; verkeersbegeleidingsdiensten voor schepen; wegtransport	Essentieel	Belangrijk	Niet van toepassing
		Openbaar vervoer: alleen indien geïdentificeerd als kritieke aanbieder in de Critical Entities Resilience Directive (CER-richtlijn)	Essentieel	Belangrijk	Niet van toepassing
Minister van Financiën	**Bankwezen**	Kredietinstellingen	Essentieel	Belangrijk	Niet van toepassing
Minister van Financiën	**Infrastructuur financiële markt**	Handelsplatforms	Essentieel	Belangrijk	Niet van toepassing

Bevoegde autoriteit	Sector	Subsector	*Grote organisaties*	*Middelgrote organisaties*	*Kleine- en micro-organisaties*
Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	**Gezondheidszorg**	Zorgverleners; laboratoria; onderzoek & ontwikkeling van geneesmiddelen; vervaardiging van farmaceutische basisproducten en -preparaten; vervaardiging van medische hulpmiddelen die van cruciaal belang zijn bij noodsituaties op het gebied van de volksgezondheid	Essentieel	Belangrijk	Niet van toepassing
		Entiteiten met een distributievergunning voor geneesmiddelen: alleen indien geïdentificeerd als kritieke aanbieder in de Critical Entities Resilience Directive (CER-richtlijn)	Essentieel	Belangrijk	Niet van toepassing
Minister van Infrastructuur en Waterstaat	**Drinkwater**		Essentieel	Belangrijk	Niet van toepassing
Minister van Economische Zaken	**Digitale infrastructuur**	Gekwalificeerde vertrouwensdienstverleners (QTSP)	Essentieel	Essentieel	Essentieel
		Registers voor topleveldomeinnamen	Essentieel	Essentieel	Essentieel
		Verleners van domeinnaamregistratiediensten	Essentieel	Essentieel	Essentieel
		Aanbieders van openbare elektronische communicatienetwerken en -diensten	Essentieel	Belangrijk	Niet van toepassing

Bevoegde autoriteit	Sector	Subsector	Grote organisaties	Middelgrote organisaties	Kleine- en micro-organisaties
Minister van Economische Zaken	**Digitale infrastructuur**	Niet-gekwalificeerde vertrouwensdienstverleners	Essentieel	Belangrijk	Belangrijk
		Aanbieders van internet exchange points	Essentieel	Belangrijk	Niet van toepassing
		Cloudserviceprovider	Essentieel	Belangrijk	Niet van toepassing
		Datacenter serviceprovider	Essentieel	Belangrijk	Niet van toepassing
		Content delivery network providers	Essentieel	Belangrijk	Niet van toepassing
Minister van Economische Zaken	**Beheerders van ICT-diensten**	Managed service providers, managed security service providers	Essentieel	Belangrijk	Niet van toepassing
Minister van Infrastructuur en Waterstaat	**Afvalwater**	Alleen als het een essentieel onderdeel is van de algemene activiteit	Essentieel	Belangrijk	Niet van toepassing

Bevoegde autoriteit	Sector	Subsector	*Grote organisaties*	*Middelgrote organisaties*	*Kleine- en micro-organisaties*
Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijks-relaties	**Overheids-diensten**	Van centrale overheden (uitgezonderd rechterlijke macht, parlementen, centrale banken; defensie, nationale of openbare veiligheid)	Essentieel	Essentieel	Essentieel
Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijks-relaties	**Lokale overheden**	Provincies, gemeenten, waterschappen	Essentieel	Essentieel	Essentieel
Minister van Economische Zaken	**Ruimtevaart**	Infrastructuur op de grond	Essentieel	Belangrijk	Niet van toepassing

Bijlage 2 Andere kritieke sectoren

Bevoegde autoriteit	Sector	Subsector	*Grote organisaties*	*Middelgrote organisaties*	*Kleine- en micro-organisaties*
Minister van Economische Zaken	**Digitale aanbieders**	Online marktplaatsen, zoekmachines, social media platforms	**Belangrijk**	**Belangrijk**	**Niet van toepassing**
Minister van Economische Zaken	**Post- en koeriersdiensten**		**Belangrijk**	**Belangrijk**	**Niet van toepassing**
Minister van Infrastructuur en Waterstaat	**Afvalstoffen-beheer**	Alleen als afvalstoffenbeheer de voornaamste economische activiteit is	**Belangrijk**	**Belangrijk**	**Niet van toepassing**
Minister van Landbouw, Visserij, Voedsel-zekerheid en Natuur	**Levensmiddelen**	Groothandelsproductie, industriële productie, verwerking	**Belangrijk**	**Belangrijk**	**Niet van toepassing**
Minister van Infrastructuur en Waterstaat	**Chemische stoffen**	Vervaardiging, productie, distributie	**Belangrijk**	**Belangrijk**	**Niet van toepassing**

Bevoegde autoriteit	Sector	Subsector	*Grote organisaties*	*Middelgrote organisaties*	*Kleine- en micro-organisaties*
Nader te bepalen	**Onderzoek**	Onderzoeksinstellingen (met uitzondering van onderwijsinstellingen)	**Belangrijk**	**Belangrijk**	**Niet van toepassing**
Minister van Economische Zaken	**Vervaardiging**	(in-vitro diagnostische) medische apparaten; computer-, elektronische optische producten; elektrische apparatuur; machines; motorvoertuigen, aanhangwagens, opleggers	**Belangrijk**	**Belangrijk**	**Niet van toepassing**

Bijlage 3 Overzicht

Zeer kritieke sectoren	Grote organisaties	Middelgrote organisaties	Kleine- en micro-organisaties
Energie	✓	✓	✗
Transport	✓	✓	✗
Bankwezen	✓	✓	✗
Infrastructuur financiële markt	✓	✓	✗
Gezondheidszorg	✓	✓	✗
Drinkwater	✓	✓	✗
Digitale infrastructuur	✓	✓*	✓*
Beheerders van ICT-diensten	✓	✓	✗
Afvalwater	✓	✓	✗
Overheidsdiensten	✓	✓	✓
Lokale overheden	✓	✓	✓
Ruimtevaart	✓	✓	✗

	Werknemers		Jaaromzet		Balanstotaal
Grote organisaties	= > 250	of	> 50 mln	+	> 43 mln
Middelgrote organisaties	= > 50	of	> 10 mln	+	> 10 mln

Andere kritieke sectoren	Grote organisaties	Middelgrote organisaties	Kleine- en micro-organisaties
Digitale aanbieders	✓	✓	✗
Post- en koeriersdiensten	✓	✓	✗
Afvalstoffenbeheer	✓	✓	✗
Levensmiddelen	✓	✓	✗
Chemische stoffen	✓	✓	✗
Onderzoek	✓	✓	✗
Vervaardiging	✓	✓	✗

Legenda

- ✓ Essentiële entiteit
- ✓ Belangrijke entiteit
- ✓ Niet van toepassing

* Afhankelijk van subcategorie

november 2024